

Vilande förslag om kommersiell lokalradio, m.m.

Sammanfattning

Sedan lagförslagen i proposition 1999/2000:55 vilat under den i 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen stadgade tidsperioden, lägger utskottet i enlighet med 4 kap. 8 § femte stycket riksdagsordningen fram nytt betänkande i ärendet.

I betänkandet behandlas också sju motionsyrkanden i lokalradiofrågor från den allmänna motionstiden 2000.

Utskottet har tillstyrkt regeringens lagförslag med de ändringarna att lagarna skall träda i kraft den 1 juli 2001 och att den första tillståndspanoden begränsas till tre år. Samtliga motionsyrkanden har avstyrkts. Sju reservationer har avgetts.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden	7
Koncessionsavgiften.....	7
De vilande lagförslagen	7
Motionen.....	7
Utskottets ställningstagande	7
De vilande lagförslagen i övrigt	8
De vilande lagförslagen	8
Utskottets ställningstagande	9
En nationell fri radio på kommersiell grund	9
Tidigare behandling	9
Utskottets ställningstagande	9
Reklamtider	10
Motionen.....	10
Bakgrund	10
Tidigare behandling.....	10
Utskottets ställningstagande	10
Reglering av formerna för programföretags verksamhet, m.m.	11
Motionen.....	11
Bakgrund	11
Utskottets ställningstagande	12
Den s.k. stopplagen.....	12
Motionen.....	12
Tidigare behandling.....	12
Utskottets ställningstagande	13
Fördelning av tillstånd att analogt sända lokalradio	13
Motionen.....	13
Bakgrund	14
Tidigare behandling.....	14
Utskottets ställningstagande	14
Reservationer.....	16
1. Koncessionsavgiften (punkt 1) (m, fp)	16
Förslag till riksdagsbeslut	16
Ställningstagande.....	16
2. Koncessionsavgiften (punkt 1) (kd).....	16
Förslag till riksdagsbeslut	16
Ställningstagande.....	16
3. De vilande lagförslagen i övrigt (punkt 2) (m, fp)	17

Förslag till riksdagsbeslut.....	17
Ställningstagande	17
4. En nationell fri radio på kommersiell grund (punkt 3) (m, kd, fp).....	18
Förslag till riksdagsbeslut.....	18
Ställningstagande	18
5. Reklamtider (punkt 4) (kd).....	18
Förslag till riksdagsbeslut.....	18
Ställningstagande	18
6. Regleringen av formerna för programföretags verksamhet, m.m. (punkt 5) (m, fp).....	19
Förslag till riksdagsbeslut.....	19
Ställningstagande	19
7. Fördelning av tillstånd att analogt sända lokalradio (punkt 7) (c)	20
Förslag till riksdagsbeslut.....	20
Ställningstagande	20
Bilaga 1	
Förteckning över behandlade förslag	21
Propositionen	21
Motioner från allmänna motionstiden	21
Bilaga 2	
Lagförslag	23
1. Förslag till lag om ändring i förfogandelagen (1978:262).....	23
2. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.....	24
3. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område	25
4. Förslag till lag om ändring i lotterilagen (1994:1000).....	29
5. Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450)	30
6. Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844)	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

1. Koncessionsavgiften

Riksdagen antar bifogat förslag (3) till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgifter på televisionens område. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 1999/2000:55 och avslår motion 2000/01:K272 yrkande 8.

Reservation 1 (m, fp)

Reservation 2 (kd)

2. De vilande lagförslagen i övrigt

Riksdagen antar bifogade förslag (1, 2, 4–6) till lag om ändring i förfogandelagen (1978:262), lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, lag om ändring i lotterilagen (1994:1000), lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450) samt lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844). Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 1999/2000:55.

Reservation 3 (m, fp)

3. En nationell fri radio på kommersiell grund

Riksdagen avslår motion 2000/01:K272 yrkande 6.

Reservation 4 (m, kd, fp)

4. Reklamtider

Riksdagen avslår motion 2000/01:K272 yrkande 7.

Reservation 5 (kd)

5. Reglering av formerna för programföretags verksamhet m.m.

Riksdagen avslår motion 2000/01:K400 yrkandena 4 och 5.

Reservation 6 (m, fp)

6. Den s.k. stopplagen

Riksdagen avslår motion 2000/01:K400 yrkande 12.

7. Fördelning av tillstånd att analogt sända lokalradio

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr343 yrkande 7.

Reservation 7 (c)

Stockholm den 8 maj 2001

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Unckel

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Unckel (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Pär Axel Sahlberg (s), Kenneth Kvist (v), Ingvar Svensson (kd), Mats Berglind (s), Inger René (m), Kerstin Kristiansson Karlstedt (s), Kenth Högström (s), Mats Einarsson (v), Björn von der Esch (kd), Nils Fredrik Aurelius (m), Per Lager (mp), Åsa Torstensson (c), Helena Bargholtz (fp) och Ola Karlsson (m).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen lade i februari 2000 i proposition 1999/2000:55 Kommersiell lokalradio fram förslag till lag om ändring i förfogandelagen (1978:262), lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område, lag om ändring i lotterilagen (1994:1000), lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450) samt lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844). Konstitutionsutskottet tillstyrkte den 28 mars 2000 regeringens förslag. En rad reservationer förelåg. Betänkandet anmäldes i kammaren den 7 april 2000 (bet. 1999/2000:15).

I en skrivelse som kom till kammaren den 12 april 2000 begärde tio ledamöter att de i betänkandet framlagda lagförslagen med anledning av propositionen jämlikt 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen skulle vila i minst tolv månader.

Enligt det åberopade lagrummet gäller ett särskilt förfarande vid antagande av lag som begränsar vissa fri- och rättigheter. På yrkande av lägst tio ledamöter skall förslaget – om det inte förkastas av riksdagen – vila i minst tolv månader från det att det första utskottsytttrandet över förslaget anmäldes i kammaren. Riksdagen kan dock genast anta förslaget om minst fem sjättedelar av de röstande förenar sig om beslutet. Enligt 3 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen gäller att för sådana begränsningar i rätten att sända radioprogram som avses i 3 kap. 1 och 2 §§ samma lag gäller bl.a. vad som föreskrivs i 2 kap. 12 § andra –femte styckena regeringsformen.

Kammaren beslutade att avslå de motionsyrkanden som behandlades i betänkandet och att hänvisa regeringens lagförslag till konstitutionsutskottet för prövning av frågan huruvida 2 kap. 12 § tredje stycket regeringsformen var tillämpligt på lagförslagen.

Sedan utskottet den 27 april 2000 funnit att så var fallet (bet. 1999/2000:KU23) och eftersom den erforderliga majoriteten för att förslaget omedelbart skulle antas inte uppnåddes, beslutade riksdagen att lagförslagen skulle hänvisas till konstitutionsutskottet för att vila där i minst tolv månader räknat från den 7 april 2000.

Under den allmänna motionstiden 2000 väcktes flera motionsyrkanden som gäller den kommersiella lokalradion. Utskottet behandlar också dessa motionsyrkanden i detta betänkande.

De vilande lagförslagen med vissa justeringar finns i *bilaga*.

Utskottets överväganden

Koncessionsavgiften

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen antar det vilande förslaget till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område. Ett motionsyrkande om avtrappning av koncessionsavgifterna för nuvarande tillståndshavare avstyrks.

De vilande lagförslagen

De vilande lagförslagen innebär bl.a. att tillstånd att sända lokalradio skall fördelas enligt nya grunder som ställer vissa krav på tillståndshavarna.

De som får nya tillstånd skall enligt förslaget betala en koncessionsavgift om 40 000 kr per år, medan de som har befintliga tillstånd även under kommande tillståndsperioder skall betala den avgift som fastställdes vid auktionsförfarandet.

Motionen

I motion K272 av Ingvar Svensson m.fl. (kd) föreslås ett tillkännagivande för regeringen om att regeringen skall återkomma med förslag till en avvecklingsplan ner till en rimlig nivå för de nu höga koncessionsavgifter som gäller för de befintliga tillstånden för kommersiell lokalradio (yrkande 8). Motionärerna pekar på att den årliga avgiften för att sända lokalradio varierar kraftigt. Enligt motionärerna bör regeringen återkomma till riksdagen med en plan för hur de genomgående höga koncessionsavgifterna för de befintliga tillstånden skall avvecklas ner till en rimlig nivå när man väljer ett nytt system för tilldelning av tillstånd.

Utskottets ställningstagande

Ett motionsyrkande om avtrappning av de koncessionsavgifter som fastställts genom auktionsförfarande avstyrktes i samband med utskottets behandling av de sedermera vilande lagförslagen. Utskottet framhöll att regeringens förslag – som Lagrådet också konstaterat – innebär att stora avgiftsskillnader kan förekomma även sedan kraven på programinnehåll m.m. blivit mer enhetliga. Den kvarstående skillnad i sändningsvillkoren som enligt förslaget kommer att finnas efter år 2008 innebär emellertid att större krav kan komma att vara ställda på innehavare av nya tillstånd genom att sändningstillstånd för dessa kan vara förenade med villkor avseende eget material och program med lokal

anknytning. Denna skillnad i sändningsvillkoren motiverade enligt utskottets mening de avgiftsskillnader mellan nya och befintliga tillstånd som förslaget innebär. Det kunde inte heller bortses från att en nedsättning av avgifterna för de befintliga tillstånden skulle kunna uppfattas som oskälig i förhållande till de sökande som i auktionerna inte kunnat bjuda tillräckligt högt. Till detta kom att innehavare av befintligt tillstånd har möjlighet att frånträda sitt tillstånd och ansöka på nytt enligt det nya regelsystemet. Utskottet var mot denna bakgrund inte berett att förorda en annan lösning av avgiftsfrågan än den som regeringen föreslagit.

Utskottet gör inte nu någon annan bedömning. Utskottet föreslår därför att riksdagen nu antar det vilande förslaget till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område, dock med den ändringen att lagen skall träda i kraft den 1 juli 2001. Motion 2000/01:K272 yrkande 8 (kd) avstyrks följaktligen.

De vilande lagförslagen i övrigt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att övriga vilande lagförslag som gäller kommersiell lokalradio antas. Lagförslagen innebär bl.a. att tillstånd att sända lokalradio skall ske genom ett urvalsförfarande i huvudsak baserat på ägarförhållanden och åtaganden i fråga om programinnehåll.

De vilande lagförslagen

De vilande lagförslagen innebär bl.a. att tillstånd att sända lokalradio inte längre skall fördelas genom ett auktionsförfarande utan av Radio- och TV-verket genom ett urvalsförfarande som i huvudsak baseras på ägarförhållanden och åtaganden i fråga om programinnehåll.

Förslagen innebär vidare att förbudet att ge tillstånd att sända lokalradio till tidningsutgivare samt programföretag som fått tillstånd av regeringen att sända ljudradio- eller TV-program avskaffas liksom förbudet för en tillståndshavare att ha mer än ett tillstånd.

Ett tillstånd att sända lokalradio får förenas med villkor av olika slag.

Varje tillståndshavare skall dagtid sända minst tre timmar eget material. Ett tillstånd att sända lokalradio skall gälla i högst fyra år, och tillstånden får därefter förlängas med högst fyra år i taget. De befintliga tillstånden skall kunna förlängas med åtta år och därefter med högst fyra år i taget.

Den nya reglerna för den kommersiella lokalradion föreslås införas i radio- och TV-lagen. Lokalradiolagen och den s.k. stopplagen föreslås upphävas. I utskottets betänkande 1999/2000:KU15 ges en utförlig redogörelse för lagförslagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet står fast vid den ståndpunkt i fråga om lagförslagen som utskottet intog för ett år sedan. Utskottet föreslår således att riksdagen antar de vilande lagförslagen – bortsett från förslaget till lag om ändring i koncessionslagen som behandlats i tidigare avsnitt – i huvudsak i oförändrat skick. Lagarnas ikraftträdande föreslås dock ändrat till den 1 juli 2001 och den första tillståndsperioden begränsad till tre år för att tillståndsperioder för såväl gamla som nya tillstånd skall löpa ut vid utgången av 2008.

En nationell fri radio på kommersiell grund

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om utredning om inrättandet av en nationell fri radio på kommersiell grund.

Motionen

I motion K272 av Ingvar Svensson m.fl. (kd) föreslås tillkännagivanden för regeringen angående utredning om nationell fri radio på kommersiell grund (yrkande 6). Enligt motionärerna bör det, i likhet vad som gäller i många andra länder, prövas ett system med fri nationell radio på kommersiell grund.

Tidigare behandling

Ett motionsyrkande liknande det nu aktuella yrkandet avstyrktes i samband med utskottets behandling våren 2000 av proposition 1999/2000:55 Kommersiell lokalradio. Utskottet pekade på att syftet med införandet av privata reklamfinansierade ljudradiosändningar var att främja självständigt lokalt förankrade radiostationer. Utskottet framhöll att det analoga sändningsutrymmet är begränsat och ger utrymme endast för ett mindre antal nya sändningstillstånd. Vidare framhölls att behovet av mångfald gör att det är angeläget att minst två tillstånd så långt möjligt skall kunna ges för varje sändningsområde. Mot den bakgrunden var utskottet inte berett förorda en ordning som innebär att analogt sändningsutrymme avsett för den kommersiella lokalradion i stället används för rikstäckande kommersiell radio.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att frånga sin tidigare bedömning. Motion K272 yrkande 6 (kd) avstyrks.

Reklamtider

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om förändrade regler för utökade reklamtider i radio.

Motionen

I motion K272 av Ingvar Svensson m.fl. (kd) föreslås ett tillkännagivande för regeringen om förändrade regler för reklamtid i den kommersiella radion (yrkande 7). Motionärerna framhåller att maximitiden för reklam är av stor betydelse för kommersiell reklam. Enligt motionärernas uppfattning kan en sändande kommersiell lokalradio inte utöka sin reklam alltför mycket utan att förlora lyssnare. Det finns enligt motionärerna en självreglerande nivå för hur mycket radiokonsumenten kan stå ut med av reklambudskap. De anser därför att reglerna på området bör lättas upp. Motionärerna menar att man bör kunna tolerera en generell regel om 15 % av sändningstiden kombinerad med möjligheten att sända upp till 12 minuters reklam per timme under sex timmar per dygn. En sådan förändring bör enligt motionärerna endast omfatta den kommersiella radion.

Bakgrund

Bestämmelser om reklam och annan annonsering finns i 7 kap. radio- och TV-lagen. I 7 kap. 5 § sägs att annonser får sändas högst 8 minuter under en timme mellan hela klockslag. En motsvarande bestämmelse finns i 27 § lokalradiolagen. För annonsering i TV gäller ytterligare tidsmässiga begränsningar. I departementspromemoria (Ds 2001:18) har föreslagits ändrade regler om annonser i TV-sändningar i radio- och TV-lagen den 1 januari 2002.

Regeringens förslag i proposition 1999/2000:55 innebär att bestämmelserna i radio- och TV-lagen kommer att omfatta lokalradiosändningar. Någon ändring i sak uppstår inte därigenom.

Tidigare behandling

I samband med behandlingen våren 2000 av regeringens proposition 1999/2000:55 Kommersiell lokalradio avstyrkte utskottet ett motionsyrkande liknande det nu aktuella. Utskottet, som bl.a. förutsatte att frågan om reklamtider i kommersiell radio följdes inom Regeringskansliet, var inte berett att då förorda förändrade regler för reklam i radio och TV.

Utskottets ställningstagande

Liksom vid föregående behandling av denna fråga förutsätter utskottet att frågan om reklamtider i kommersiell radio följs inom Regeringskansliet. Utskottet är inte heller nu berett att förorda ändrade regler för reklam i radio. Motion K272 yrkande 7 (kd) avstyrks.

Reglering av formerna för programföretags verksamhet, m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker två motionsyrkanden om tillkännagivanden till regeringen om principiella utgångspunkter för programverksamheten och ägarbegränsningar.

Motionen

I motion K400 av Per Unckel m.fl. (m) föreslås tillkännagivanden för regeringen om att staten inte skall reglera formerna för olika programföretags verksamhet (yrkande 4) och om ägarbegränsningar (yrkande 5). Motionärerna anför att en skyldighet för programföretag att i sin redaktionella verksamhet hålla sig till en i förväg lämnad programförklaring är diskutabel från konstitutionell synpunkt. En sådan ordning kan enligt motionärerna ge möjlighet till en obehörig styrning av vad som yttras i radio. Motionärerna anser att en god regel är att i tveksamma fall inte välja lösningar som kan påstås leda till begränsningar av grundlagsskyddade medborgerliga rättigheter. Motionärerna anför vidare att regionala medieföretag bör ges möjlighet att agera inom alla distributionsformer för att öppna möjligheter att skapa och vidmakthålla konkurrenskraftiga företag. Hinder för tidningsföretag att äga radiostationer skall, enligt motionärerna, därför avskaffas. Svenska medieföretag verkar inom ramen för internationell konkurrens. Mångfald genom en fri radio och TV samt genom ny teknik skall enligt motionärerna så långt som möjligt bejakas och tillåtas stimulera utvecklingen av digital teknik, i stället för att begränsas genom teknikval och offentlig tillståndsgivning.

Bakgrund

I samband med behandlingen våren 2000 av proposition 1999/2000:55 Kommersiell lokalradio avstyrkte utskottet, liksom vid tidigare tillfällen, motionsyrkanden liknande yrkandena 4 och 5 i motion K400 om att staten inte skall reglera formerna för olika programföretags verksamhet samt i fråga om ägarbegränsningar.

Yttrandefrihetsgrundlagens regler om radioprogram som sänds på annat sätt än genom tråd bygger enligt förarbetena (prop. 1990/91:64 s. 116) på att det av tekniska skäl är omöjligt att uppnå en grundlagsfäst etableringsfrihet i tryckfrihetsrättslig mening när det gäller radiosändningar. Därför tillåts i 3 kap. 2 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen att det genom lag meddelas föreskrifter om tillstånd för sändningar av eterburna radioprogram och om villkor för sådana sändningar. I andra stycket stadgas att det allmänna skall eftersträva att radiofrekvenserna skall tas i anspråk på ett sätt som leder till vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet.

Rätten att sända radioprogram på annat sätt än genom tråd får således enligt 3 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen regleras genom lag som innehåller föreskrifter om tillstånd och villkor för att sända. Bestämmelserna lämnar utrymme för det system som finns när det gäller public service-företagen och TV4. Frågan om urvalskriterier när det gäller sändningarnas format och ägarförhållanden diskuterades av Lagrådet i samband med granskningen av de nu vilande förslagen. Lagrådet ansåg att hänsyn borde kunna tas till urvalskriterier som innebär att sökande inte erhåller flera tillstånd avseende ett sändningsområde eller att vissa dagstidningsaktörer får stå tillbaka. Inte heller kunde det enligt Lagrådet anses oförenligt med yttrandefrihetsgrundlagen att ställa krav på eget material eller det därmed jämförliga kravet på program med lokal anknytning.

Utskottets ställningstagande

Enligt 3 kap. 2 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen får rätten att sända radioprogram på annat sätt än genom tråd regleras genom lag som innehåller föreskrifter om tillstånd och villkor för att sända. Enligt andra stycket skall det allmänna eftersträva att radiofrekvenserna tas i anspråk på ett sätt som leder till vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet. Som Lagrådet framhållit (jfr prop. s. 146) kan i viss begränsad mån lagregler om urvalet ägare och även programverksamheten anses förenliga med dessa bestämmelser. Enligt utskottets mening saknas skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande till regeringen i dessa avseenden. Motion K400 yrkandena 4 och 5 (m) avstyrks.

Den s.k. stopplagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om upphävande av den s.k. stopplagen med hänvisning till att de vilande lagförslagen innehåller en sådan bestämmelse.

Motionen

I motion K400 av Per Unckel m.fl. (m) begärs att den s.k. stopplagen upphävs (yrkande 12).

Tidigare behandling

Lokalradiolagen, som bl.a. innehåller bestämmelser om att tillstånd att sända lokalradio skall fördelas genom auktionsförfarande, trädde i kraft den 1 april 1993. Under hösten 1994 utnyttjade konstitutionsutskottet sin initiativrätt och lade fram ett förslag till lag som innebar att det till utgången av år 1995 inte skulle fördelas några nya tillstånd att sända lokalradio (bet. 1994/95:KU25).

Efter begäran av tio av riksdagens ledamöter förklarades lagförslaget vilande i tolv månader. Lagförslaget antogs hösten 1995 i lagen (1995:1292) om tillfälliga bestämmelser i fråga om tillstånd att sända lokalradio, den s.k. stopplagen (bet. 1995/96:KU16). Stopplagen förlängdes sedermera vid tre tillfällen och gällde till utgången av år 2000 (bet. 1995/96:KU19, 1996/97:KU27 respektive 1998/99:KU14).

Regeringen föreslog i proposition 1999/2000:55 Kommersiell lokalradio att stopplagen skulle upphöra att gälla den 1 juli 2000 i samband med införandet av den nya lagstiftning om kommersiell lokalradio som avses ersätta bl.a. lokalradiolagen. Mot bakgrund av att riksdagen hänvisat lagförslagen till konstitutionsutskottet för att vila där i minst 12 månader begagnade sig utskottet av sin initiativrätt och lade fram ett förslag om förlängning av stopplagen (bet. 1999/2000:KU12). Enligt utskottets mening var det angeläget att det inte uppstod ett läge där lokalradiolagens regler åter blev gällande under några månader innan den nya lagstiftningen träder i kraft, varför stopplagen borde förlängas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare i detta betänkande förordat att riksdagen antar de vilande lagförslagen. Lagförslagen innebär bl.a. att den s.k. stopplagen upphävs. Motion K400 yrkande 12 (m) är därigenom tillgodosett. Motionsyrkandet avstyrks.

Fördelning av tillstånd att analogt sända lokalradio

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om att det inte skall fördelas några nya tillstånd att analogt sända kommersiell lokalradio efter det att de kommande tio tillstånden fördelats. Utskottet hänvisar till den aviserade utredningen om digital radio och anser att dess arbete inte bör föregripas.

Motionen

I motion Kr343 av Åsa Torstensson m.fl. (c) föreslås ett tillkännagivande för regeringen om att inte ge ut några nya analoga tillstånd för sändning av kommersiell lokal radio efter det att de kommande tio tillstånden fördelats (yrkande 7). Enligt motionärerna har förutsättningarna för sändning av radio förändrats genom den tekniska utvecklingen. Motionärerna anser att en politik för större mångfald i kommersiell lokalradio bör syfta till att skynda på övergången till digital radio genom ett regelverk som gynnar dem som byter sändningsteknik. Processen bör enligt motionärerna syfta till en mångfald av ägande- och driftsformer, inklusive oberoende stationer, nätverk och rikstäckande kanaler.

Bakgrund

Digital distribution av ljudradio har inte nått samma omfattning som motsvarande utveckling för utsändning av TV. För närvarande håller digital radio, som baseras på det digitala systemet DAB, på att introduceras i flera länder. Förutom i Storbritannien pågår digitala radiosändningar i delar av t.ex. Tyskland och Frankrike. Utvecklingen av digitala radiomottagare har emellertid gått långsamt, både i Sverige och i andra länder. En förutsättning för att digital radio skall få en större spridning är enligt proposition 2000/01:94 Radio och TV i allmänhetens tjänst 2002–2005 sannolikt att priset blir lägre på bärbara mottagare för digital mottagning. En positiv utveckling i länder som utgör betydligt större marknader än den i Sverige kan givetvis medföra att digitala radiomottagare börjar tillverkas i större omfattning och att konsumentpriserna sjunker.

I samband med riksdagsbeslutet om den digitala radion (prop. 1994/95:170, bet. 1994/95:KU47, rskr. 1994/95:369) uttalades att verksamheten skulle utvärderas sedan mottagare hade funnits på marknaden några år och företag och allmänheten hade fått erfarenheter av den nya tekniken. Detta bekräftades i samband med beslutet om digitala TV-sändningar (prop. 1996/97:67, bet. 1996/97:KU17, rskr. 1996/97:178). Villkoren för att utvärdera verksamheten har ännu inte uppnåtts. Regeringen anser dock att verksamheten trots detta snarast måste utvärderas med hänsyn till att sändningarna nu pågått i flera år. Regeringen avser därför att ge en kommitté i uppdrag att utvärdera den försöksverksamhet med digital radio som pågått sedan år 1995. Kommittén bör också analysera den digitala radions framtidsförutsättningar.

Tidigare behandling

I samband med behandlingen av proposition 1999/2000:55 Kommersiell lokalradio avstyrkte utskottet ett liknande motionsyrkande om att nya analoga tillstånd inte bör fördelas efter det att de nu aktuella tio nya tillstånden fördelats, för att ge förutsättningar för övergång till digitala sändningar. Utskottet redovisade att regeringen ansett att eftersom tillgången på mottagare fortfarande är begränsad i Sverige och kommersiella sändningar ännu inte kommit till stånd var det för tidigt att göra en meningsfull utvärdering av den digitala tekniken. Det saknades enligt regeringen tillräckligt kraftfulla incitament för att den kommersiella radion skulle kunna inleda teknikskiften. Frågan om hur verksamheten med digital ljudradio borde fortsätta och hur de kommersiella programföretagen skulle kunna medverka bereddes inom Regeringskansliet. Enligt utskottets mening borde detta arbete inte föregripas.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har i propositionen Radio och TV i allmänhetens tjänst 2002–2005 (prop. 2000/01:94 s. 62) framhållit att verksamheten med digital radio snarast måste utvärderas med hänsyn till att sändningarna nu pågått i flera år. Regeringen avser enligt propositionen att ge en kommitté i uppdrag att utvär-

dera den försöksverksamhet av digital radio som pågått sedan 1995. Kommittén bör också analysera den digitala radions framtidsförutsättningar. Enligt utskottets mening bör det aviserade utredningsarbetet avvaktas innan ställning tas till frågan om fördelningen av ytterligare analoga tillstånd. Motion 2000/01:K343 yrkande 7 avstyrks följaktligen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Koncessionsavgiften (punkt 1) (m, fp)

av Per Unckel (m), Inger René (m), Nils Fredrik Aurelius (m), Ola Karlsson (m) och Helena Bargholtz (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 bort ha följande lydelse:

Riksdagen avslår bifogat förslag (3) till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område. Därmed avslår riksdagen delvis proposition 1999/2000:55 samt motion K272 yrkande 8.

Ställningstagande

Som vi utvecklar närmare i reservation 3 utgör regeringens förslag i sin helhet en politisk styrning som inte gagnar yttrandefriheten och mångfalden. Det bifogade förslaget (3) till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område bör därför liksom motion K272 yrkande 8 (kd) avslås.

2. Koncessionsavgiften (punkt 1) (kd)

av Ingvar Svensson (kd) och Björn von der Esch (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 bort ha följande lydelse:

Riksdagen bifogat förslag (3) till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område, dock med den ändringen att punkt 3 av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna kompletteras med följande mening: ”Därvid skall dock de fastställda avgifterna per år med början år 2002 sättas ned med en sjundedel av det belopp som överstiger 40 000 kr och efter sju år uppgå till samma belopp som då gäller enligt denna lag.” Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 1999/2000:55 samt motion K272 yrkande 8.

Ställningstagande

Enligt vår mening kommer regeringens förslag när det gäller avgifterna för de befintliga tillstånden att leda till en ohållbar konkurrenssituation. Det är inte

rimligt att avgifterna för de befintliga tillstånden skall uppgå till i genomsnitt 1,4 miljoner kronor när de nya tillståndshavarna bara skall behöva betala 40 000 kr.

Vi anser att konkurrensskäl talar för att de höga avgifterna för de befintliga tillstånden avvecklas i syfte att på sikt nå ett konkurrensneutralt avgiftssystem. Riksdagen bör inte anta regeringens lagförslag utan att samtidigt införa en reglering som innebär att de höga avgifterna för de befintliga tillstånden avvecklas ned till en rimlig nivå. Vi föreslår en sådan reglering. Motion K272 yrkande 8 (kd) tillstyrks.

3. De vilande lagförslagen i övrigt (punkt 2) (m, fp)

av Per Unckel (m), Inger René (m), Nils Fredrik Aurelius (m), Helena Bargholtz (fp) och Ola Karlsson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 bort ha följande lydelse:

Riksdagen avslår bifogade förslag (1, 2, 4–6) till lag om ändring i förfogandelagen (1978:262), lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, lag om ändring i lotterilagen (1994:1000), lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450) samt lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844). Därmed avslår riksdagen delvis proposition 1999/2000:55.

Ställningstagande

Yttrandefriheten och tryckfriheten är centrala värden i det fria samhället. Syftet med införandet av lokalradiolagen 1993 var att förstärka yttrandefriheten genom ökad mångfald i eteren. Det är viktigt att understryka att när yttrandefriheten tillåter lagstiftning om tillstånd och villkor för att sända radioprogram grundar sig detta på ett behov av att på något sätt ordna användningen av frekvenserna för radio och TV och inte för att ge utrymme åt godtycklig frekvensreglering från statens sida.

Utvecklingen inom lokalradion visar att över två miljoner lyssnare anser att mångfalden och informationen har förbättrats genom de privata lokalradiostationerna. En bred publik lyssnar på någon av de fria radiostationerna och de fyller uppenbarligen ett behov vid sidan av Sveriges Radio.

Regeringens förslag utgör en politisk styrning som inte gagnar yttrandefriheten och mångfalden. Som Lagrådet funnit är systemet med auktioner problematiskt med hänsyn till yttrandefrihetsgrundlagen. Detta kan däremot inte sägas om det urvalssystem som regeringen nu föreslår. Vi delar Lagrådets bedömning att förslaget är diskutabelt mot bakgrund av att vad som avses med mångfald och ägandeförhållanden inte analyserats tillräckligt i belysning av utvecklingen av Internet. Det är redan i dag naturligt att se Internet, television och radio som en rad funktioner av digitala medier, och world wide webb är ett forum för kultur och nyheter bredvid andra, traditionella, medier.

Enligt vår mening framstår det som direkt skadligt att, som regeringen föreslagit, införa regler om kortare tillståndsp perioder med därtill hörande osäkerhet och en omfattande reglering av ägande och programinnehåll.

Mot denna bakgrund bör de vilande lagförslagen avslås.

4. En nationell fri radio på kommersiell grund (punkt 3) (m, kd, fp)

av Per Unckel (m), Ingvar Svensson (kd), Inger René (m), Björn von der Esch (kd), Nils Fredrik Aurelius (m), Helena Bargholtz (fp) och Ola Karlsson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 bort ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 4. Riksdagen bifaller därmed motion 2000/01:K272 yrkande 6.

Ställningstagande

Som framhållits i motion K272 (yrkande 6) bör införandet en fri nationell radio på kommersiell grund utredas. Det är angeläget att möjligheten att också rikstäckande sända radioprogram öppnas för fria sändningar. Det framstår enligt utskottets mening som en otidsenlig ordning att utrymmet för sådana sändningar fortfarande enbart är förbehållet public service-sändningar. I många andra länder finns nationella radiostationer som är kommersiellt finansierade. I Sverige finns inte denna möjlighet. Till detta kommer att den tidigare lokalradiolagstiftningen ledde till att nätverk bildades. Dessa nätverk är mycket omfattande, om än inte rikstäckande. Enligt vår mening är det nu angeläget att skapa förutsättningar för en fri nationell radio. Detta bör med bifall till motion K272 yrkande 6 (kd) ges regeringen till känna.

5. Reklamtider (punkt 4) (kd)

av Ingvar Svensson (kd) och Björn von der Esch (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 bort ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 5. Riksdagen bifaller därmed motion 2000/01:K272 yrkande 7.

Ställningstagande

Vi vill peka på att maximitiden för reklam är av stor betydelse för en kommersiell reklam. De nuvarande begränsningarna framgår av 7 kap. i radio- och TV-lagen. Den generella regeln innebär högst 8 minuters annonser mellan hela klockslag.

Enligt vår åsikt kan en sändande kommersiell lokalradiostation inte utöka sin reklam alltför mycket utan att förlora lyssnare. Det finns egentligen en

självreglerande nivå för hur mycket radiokonsumenten kan stå ut med av reklambudskap. Vi föreslår därför att reglerna på området lättas upp. Man bör kunna tolerera en generell regel om 15 % av sändningstiden kombinerad med möjligheten att sända upp till 12 minuters reklam per timme under sex timmar per dygn. Denna regel bör endast omfatta den kommersiella radion. Detta bör med bifall till motion K272 yrkande 7 (kd) ges regeringen till känna.

6. Regleringen av formerna för programföretags verksamhet, m.m. (punkt 5) (m, fp)

av Per Unckel (m), Inger René (m), Nils Fredrik Aurelius (m), Helena Bargholtz (fp) och Ola Karlsson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 bort ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen vad som framförs i reservation 6. Riksdagen bifaller därmed motion 2000/01:K400 yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Grunden för att yttrandefrihetsgrundlagen tillåter lagstiftning om tillstånd och villkor för att sända radioprogram ligger i behovet av att på något sätt ordna användningen av frekvenserna för TV och radio. I yttrandefrihetsgrundlagen finns också vissa bestämmelser i 3 kap. 5 § om redaktionell självständighet och i 1 kap. 3 § första stycket om frihet från censur. En skyldighet för ett programföretag att i sin redaktionella verksamhet hålla sig till en i förväg lämnad programförklaring är diskutabel från konstitutionell synpunkt. En sådan ordning kan ge möjlighet till en obehörig styrning av vad som yttras i radio.

En god regel är att i tveksamma fall inte välja lösningar som kan påstås leda till begränsningar av grundlagsskyddade medborgerliga rättigheter. Statens ansvar är att slå vakt om yttrande- och etableringsfriheten. Därmed uppnås en mångfald på publikens villkor. För ett vitalt kultursamhälle är det av stor vikt att det finns så många forum för skapande som möjligt, så många kanaler för att nå publiken som tekniken medger och så många alternativ att välja mellan som det finns intresse av att sända och som publiken efterfrågar.

I takt med att mediemarknaden globaliseras är det viktigt att ge även svenska företag möjligheter att konkurrera på goda villkor. För att öppna möjligheter att skapa och vidmakthålla konkurrenskraftiga regionala medieföretag skall dessa ges möjlighet att agera inom alla distributionsformer. Begränsningar för tidningsföretag att äga radiostationer bör därför avskaffas. Detta bör med bifall till motion K400 yrkandena 4 och 5 (m) ges regeringen till känna.

7. Fördelning av tillstånd att analogt sända lokalradio (punkt 7) (c)

av Åsa Torstensson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 7 bort ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 7. Riksdagen bifaller därmed motion 2000/01:K343 yrkande 7.

Ställningstagande

Den främsta symbolen för koncentrationstendenser inom medierna har blivit den kommersiella lokalradion. Det är lätt att konstatera att den mångfald som eftersträvades när tillstånden auktionerades ut har uteblivit. En annan form för fördelningen av tillstånd hade varit att föredra.

Den politik regeringen slagit in på är emellertid inte heller en fulländad lösning. Genom ett urvalsförfarande som riskerar att, varje gång tillstånd skall fördelas, handla om programformat – en ”skönhetstävling” – blir det politiska inflytandet över medieutbudet större än vad som är önskvärt. Det är också olyckligt att förfarandet inneburit att förutsättningarna för verksamheten förändrats under processen genom olika ekonomiska villkor för gamla respektive nya tillstånd.

Genom introduktionen av digital teknik och nya former för distribution förändras förutsättningarna för sändning av radio. En möjlig och önskvärd väg skulle vara att fokusera på att öka utbudssidan i stället för att försöka styra efterfrågan genom regelverk och urvalsförfaranden. En politik för större mångfald i kommersiell lokalradio bör därför syfta till att skynda på övergången till digital radio genom ett regelverk som gynnar dem som byter sändningsteknik. Fördelen med digital radio är att den möjliggör många fler kanaler på samma utrymme. När de kommande tio analoga tillstånden fördelats bör därför inte några nya analoga tillstånd komma upp till fördelning. Det utrymme som kan frigöras för dessa bör i stället användas för digitala sändningar. Huruvida detta är tillräckligt för att framgent fördela de digitala tillstånden genom auktionsförfaranden är inte möjligt att redan nu bedöma. Under alla omständigheter bör processen syfta till en mångfald av ägande- och driftsformer, inklusive oberoende stationer, nätverk och rikstäckande kanaler. Detta bör med bifall till motion 2000/01:K343 (c) ges regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 1999/2000:55 Kommersiell lokalradio föreslår regeringen att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i förfogandelagen (1978:262),
2. lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,
3. lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område,
4. lag om ändring i lotterilagen (1994:1000),
5. lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450) samt
6. lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844).

Motioner från allmänna motionstiden

2000/01:K400 av Per Unckel, m.fl. (m), i vilken föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att staten inte skall reglera formerna för olika programföretags verksamhet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ägarbegränsningar.
12. Riksdagen beslutar att upphäva den s.k. stopplagen i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motion 2000/01:K272 av Ingvar Svensson m.fl. (kd), i vilken föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utredning om nationell fri radio på kommersiell grund.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förändrade regler för reklamtid i den kommersiella radion.
8. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till en avvecklingsplan ner till en rimlig nivå för de nu höga koncessionsavgifterna som gäller för de befintliga tillstånden för kommersiell lokalradio.

Motion 2000/01:Kr343 av Åsa Torstensson m.fl. (c), i vilken föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte ge ut några nya analoga tillstånd för sändning av kommersiell lokal radio.

BILAGA 2**Lagförslag****1. Förslag till lag om ändring i förfogandelagen (1978:262)**

Härigenom föreskrivs att 5 § förfogandelagen (1978:262) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*5 §¹

Genom förfogande kan

1. fastighet tagas i anspråk med nyttjanderätt och annan egendom tagas i anspråk med äganderätt eller nyttjanderätt,

2. nyttjanderätt, servitut eller liknande rätt till egendom upphävas eller begränsas och nyttjanderätt i andra hand tillskapas,

3. ägare eller innehavare av fastighet, gruva, byggnad, industrianläggning eller annan anläggning eller av transportmedel, arbetsmaskin eller liknande åläggas att utöva verksamhet för eller på annat sätt medverka till framställning av egendom för statens eller annans räkning,

4. ägare eller innehavare av lageranläggning åläggas att förvara egendom,

5. ägare eller innehavare av transportmedel åläggas att ombesörja transporter,

6. viss person åläggas tillfällig uppgift för försvarsmakten som vägvisare, budbärare, arbetsmanskaper eller sjukvårdspersonal.

Radiosändare eller sändarutrustning får inte tas i anspråk, om den stadigvarande utnyttjas för tillståndspliktiga ljudradio- eller TV-sändningar enligt radio- och TV-lagen (1996:844) eller lokalradio-lagen (1993:120). Detsamma gäller anläggning för trådsändning vari sådana sändningar vidaresänds.

Radiosändare eller sändarutrustning får inte tas i anspråk, om den stadigvarande utnyttjas för tillståndspliktiga ljudradio- eller TV-sändningar enligt radio- och TV-lagen (1996:844). Detsamma gäller anläggning för trådsändning vari sådana sändningar vidaresänds.

Ägare eller innehavare av egendom som omfattas av förfogande får icke överlåta, förbruka, skada, gömma undan eller föra bort egendomen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse 1997:932.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Häri genom föreskrivs att 3 kap. 3 § och 5 kap. 7 § lagen (1991:1559)² med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

3 §

Varje sammanslutning som avser att sända ljudradio med stöd av 4 kap. radio- och TV-lagen (1996:844) skall utse en utgivare för programverksamheten. Detsamma gäller innehavare av tillstånd enligt lokalradiolagen (1993:120) eller enligt 2 kap. 2 § fjärde stycket radio- och TV-lagen. Sammanslutningen eller tillståndshavaren skall till Radio- och TV-verket anmäla vem som är utgivare.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans uppdrag upphör, skall sammanslutningen eller tillståndshavaren omedelbart utse ny utgivare. Denne skall anmälas så som föreskrivs i första stycket.

Varje sammanslutning som avser att sända ljudradio med stöd av 4 kap. radio- och TV-lagen (1996:844) skall utse en utgivare för programverksamheten. Detsamma gäller innehavare av tillstånd enligt 2 kap. 2 § fjärde stycket och 5 kap. radio- och TV-lagen. Sammanslutningen eller tillståndshavaren skall till Radio- och TV-verket anmäla vem som är utgivare.

5 kap.³

7 §

I lokalradiolagen (1993:120) och i radio- och TV-lagen (1996:844) finns ytterligare bestämmelser om skyldighet att tillhandahålla inspelningar av radioprogram.

I lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument finns bestämmelser om skyldighet att lämna skrifter och upptagningar till bibliotek eller till Statens ljud- och bildarkiv.

I radio- och TV-lagen (1996:844) finns ytterligare bestämmelser om skyldighet att tillhandahålla inspelningar av radioprogram.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

² Lagen omtryckt 1998:1442.

³ Senaste lydelse 2000:664.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens område

dels att rubriken till lagen, 1, 6, 7, 9 och 12 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 2 § skall lyda "Beräkning av avgift för tillstånd att sända television",

dels att det skall införas nya bestämmelser, 4 a, 6 a, 8 a, 8 b och 12 a §§, samt närmast före 4 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Lag om koncessionsavgift på televisionens och radions område

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §⁴

Ett programföretag som enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) har tillstånd att i hela landet sända TV-program skall betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag under förutsättning att företaget har rätt att sända reklam i sådan sändning och är ensamt om denna rätt här i landet.

Den som enligt 5 kap. radio- och TV-lagen har tillstånd att sända lokalradio skall betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag.

Beräkning av avgift för tillstånd att sända lokalradio

4 a §

Koncessionsavgiften för den som enligt 5 kap. radio- och TV-lagen (1996:844) har tillstånd att sända lokalradio utgör 40 000 kr för varje kalenderår under vilket sändningsverksamheten får bedrivas.

Avgiften för varje kalenderår skall justeras med hänsyn till kvoten mellan konsumentprisindex för oktober månad året före det år som avgiften avser och konsumentprisindex för oktober månad 2000.

Beloppet avrundas nedåt till närmaste tusental kronor.

⁴ Senaste lydelse 1996:855.

Nuvarande lydelse

Programföretaget skall senast den 15 februari varje år lämna Radio- och TV-verket de uppgifter som behövs för att fastställa den rörliga delen av koncessionsavgiften för föregående år. Om sådana uppgifter inte lämnas eller de lämnade uppgifterna är ofullständiga, får Radio- och TV-verket förelägga företaget vid vite att fullgöra skyldigheten.

Radio- och TV-verket meddelar senast den 1 mars beslut om det belopp till vilket den rörliga delen av koncessionsavgiften uppgår för föregående år. Om programföretaget inte har fullgjort sin uppgiftsskyldighet enligt första stycket första meningen, meddelar Radio- och TV-verket beslut snarast möjligt efter det att uppgiftsskyldigheten har fullgjorts.

Den rörliga delen av koncessionsavgiften skall betalas senast den 31 mars om Radio- och TV-verket har meddelat beslut om avgiften senast under mars månad. I annat fall skall avgiften betalas så snart Radio- och TV-verket meddelat beslut om avgiften.

*Föreslagen lydelse*6⁵ §

Programföretaget skall senast den 15 februari varje år lämna Radio- och TV-verket de uppgifter som behövs för att fastställa den rörliga delen av koncessionsavgiften för television för föregående år. Om sådana uppgifter inte lämnas eller de lämnade uppgifterna är ofullständiga, får Radio- och TV-verket förelägga företaget vid vite att fullgöra skyldigheten.

Radio- och TV-verket meddelar senast den 1 mars beslut om det belopp till vilket den rörliga delen av koncessionsavgiften för television uppgår för föregående år. Om programföretaget inte har fullgjort sin uppgiftsskyldighet enligt första stycket första meningen, meddelar Radio- och TV-verket beslut snarast möjligt efter det att uppgiftsskyldigheten har fullgjorts.

Den rörliga delen av koncessionsavgiften för television skall betalas senast den 31 mars om Radio- och TV-verket har meddelat beslut om avgiften senast under mars månad. I annat fall skall avgiften betalas så snart Radio- och TV-verket meddelat beslut om avgiften.

6 a §

Skyldighet att betala avgift för tillstånd att sända lokalradio gäller från och med den dag då sändningar får bedrivas med stöd av tillståndet. Att avgiften i vissa fall skall betalas dessförinnan framgår av 5 kap. 9 § radio- och TV-lagen.

I ett beslut om tillstånd att sända lokalradio skall Radio- och TV-verket ange den avgift enligt 4 a § som tillståndshavaren skall betala under det första kalenderåret. Avgiften skall betalas så snart Radio- och TV-verket meddelat beslut om avgiften.

⁵ Senaste lydelse 1994:402.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Radio- och TV-verket skall senast den 31 december varje år fastställa det belopp som skall betalas under det följande kalenderåret. Avgiften skall betalas före utgången av januari månad det kalenderår som avgiften avser.

7 §⁶

Ränta skall betalas på koncessionsavgift från förfallodagen. Räntesatsen bestäms enligt 6 § räntelagen (1975:635).

Om Radio- och TV-verket har fattat beslut om den rörliga delen av koncessionsavgiften efter utgången av mars månad, skall ränta ändå betalas från den 31 mars.

Radio- och TV-verket beslutar om ränta.

Om Radio- och TV-verket har fattat beslut om den rörliga delen av koncessionsavgiften för television efter utgången av mars månad, skall ränta ändå betalas från den 31 mars.

8 a §

Återkallas ett tillstånd att sända lokalradio gäller skyldigheten att betala avgiften till och med nittio dagar från den dag tillståndet enligt 5 kap. 18 § radio- och TV-lagen skall anses ha upphört att gälla.

En tillståndshavares skyldighet att betala avgift gäller inte för tid efter det att någon annan övertagit tillståndet.

8 b §

Den som får medgivande enligt 5 kap. 15 § radio- och TV-lagen (1996:844) skall betala en avgift som motsvarar vad denne skulle ha betalat om tillståndet förlängts.

⁶ Senaste lydelse 1994:402.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*9 §⁷

Om det belopp som programföretaget har betalat för en viss period överstiger vad företaget skall betala enligt 3 § eller enligt beslut av Radio- och TV-verket eller domstol, skall det överskjutande beloppet betalas tillbaka till företaget.

Ränta skall betalas på belopp som återbetalas. Räntan beräknas efter en räntesats motsvarande det av Riksgäldskontoret fastställda diskonto, som gällde vid utgången av året närmast före det år då återbetalningen äger rum. Radio- och TV-verket beslutar om ränta.

Om det belopp som programföretaget har betalat för en viss period överstiger vad företaget skall betala enligt 3 *eller 4 a §* eller enligt beslut av Radio- och TV-verket eller domstol, skall det överskjutande beloppet betalas tillbaka till företaget.

12 §

Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela anstånd med betalning av koncessionsavgift och ränta. Om det finns synnerliga skäl får regeringen medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala koncessionsavgift och ränta för en viss period.

Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela anstånd med betalning av koncessionsavgift och ränta *för television*. Om det finns synnerliga skäl får regeringen medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala koncessionsavgift och ränta *för television* för en viss period.

12 a §

Om det finns särskilda skäl får Radio- och TV-verket meddela anstånd med betalning av koncessionsavgift och ränta för tillstånd att sända lokalradio. Om det finns synnerliga skäl får Radio- och TV-verket medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala koncessionsavgift och ränta för tillstånd att sända lokalradio för en viss period.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

2. I fråga om tillstånd som meddelats före den 1 juli 2001 gäller 15–17 och 32–37 §§ i den upphävda lokalradiolagen (1993:120) i stället för bestämmelserna i denna lag.

⁷ Senaste lydelse 2000:212.

4. Förslag till lag om ändring i lotterilagen (1994:1000)

Härigenom föreskrivs att 18 § lotterilagen (1994:1000) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §⁸

Ett egentligt lotteri enligt 16 och 17 §§ får inte anordnas i radio eller television utan särskilt tillstånd.

Tillstånd att anordna sådana lotterier i lokalradio enligt *lokalradiolagen (1993:120)*, närradio eller andra trådsändningar av television än vidaresändningar enligt radio- och TV-lagen (1996:844) får lämnas bara om det kan antas att marknaden för lokala lotterier inte försämras.

Tillstånd att anordna sådana lotterier i lokalradio, närradio eller andra trådsändningar av television än vidaresändningar enligt radio- och TV-lagen (1996:844) får lämnas bara om det kan antas att marknaden för lokala lotterier inte försämras.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

⁸ Senaste lydelse 1996:860.

5. Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450)

Häri genom föreskrivs att 22 § marknadsföringslagen (1995:450) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §⁹

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift), om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 5–13 §§.

Detsamma gäller om en näringsidkare eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i 26 § *andra stycket lokalradiolagen* (1993:120), 14 § första stycket *andra och tredje meningen tobakslagen* (1993:581), 4 kap. 10 § *alkohollagen* (1994:1738) eller 7 kap. 3, 4 eller 10 § *radio- och TV-lagen* (1996:844).

Detsamma gäller om en näringsidkare eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i 14 § första stycket *tobakslagen* (1993:581), 4 kap. 10 § *alkohollagen* (1994:1738) eller 7 kap. 3, 4 eller 10 § *radio- och TV-lagen* (1996:844).

Vad som sägs i första och andra stycket gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen.

Avgiften tillfaller staten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

⁹ Senaste lydelse 1999:1007.

6. Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844)

Häri genom föreskrivs i fråga om radio- och TV-lagen (1996:844)

dels att 1 kap. 5 §, 2 kap. 1, 2 och 4 §§, 3 kap. 1 §, 5 kap. 1 §, 9 kap. 7 §, 10 kap. 9 §, 11 kap. 1 § och 13 kap. 3 § samt rubriken till 10 kap. skall ha följande lydelse,

dels att rubriken till 12 kap. skall lyda ”Handläggningen av ärenden om särskilda avgifter, vite och återkallelse”,

dels att det i lagen skall införas nya bestämmelser, 1 kap. 6 §, 5 kap. 2–20 §§, 6 kap. 7 a och 7 b §§, 9 kap. 10 och 11 §§, 11 kap. 5 § samt 13 kap. 1 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §

Andra föreskrifter än 3 kap. 3 § första stycket 1 avseende villkor om förbud att sända reklam och 7 kap. 11 § om förbud att sända reklam gäller inte för ljud i TV-sändning, om ljudet helt stämmer överens med en ljudradiosändning som sker med stöd av tillstånd enligt denna lag *eller lokalradiolagen (1993:120)* eller för vilken den sändande låtit registrera sig.

Andra föreskrifter än 3 kap. 3 § första stycket 1 avseende villkor om förbud att sända reklam och 7 kap. 11 § om förbud att sända reklam gäller inte för ljud i TV-sändning, om ljudet helt stämmer överens med en ljudradiosändning som sker med stöd av tillstånd enligt denna lag eller för vilken den sändande låtit registrera sig.

6 §

I lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område finns bestämmelser om avgifter för tillstånd att sända TV-program i hela landet och för tillstånd att sända lokalradio.

2 kap.

1 §

För att sända ljudradio- eller TV-program med hjälp av radiovågor på frekvens under 3 gigahertz krävs tillstånd enligt denna lag.

Tillstånd krävs inte för sändningar av sökbar text-TV som sker från radiosändare som används för andra sändningar med stöd av tillstånd enligt denna lag *eller lokalradiolagen (1993:120)*. Tillstånd krävs inte heller för sändningar som är särskilt anpassade för syn- eller hörselskadede och som äger rum under högst fyra timmar om dygnet från en sådan radiosändare.

Tillstånd krävs inte för sändningar av sökbar text-TV som sker från radiosändare som används för andra sändningar med stöd av tillstånd enligt denna lag. Tillstånd krävs inte heller för sändningar som är särskilt anpassade för syn- eller hörselskadede och som äger rum under högst fyra timmar om dygnet från en sådan radiosändare.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Föreskrifter om tillstånd att inneha eller använda radiosändare finns i lagen (1993:599) om radiokommunikation.

2 §

Tillstånd att sända TV-program och tillstånd att till hela landet eller till utlandet sända ljudradioprogram meddelas av regeringen.

Tillstånd att sända TV-program och tillstånd att till hela landet eller till utlandet sända ljudradioprogram meddelas av regeringen. *Regeringen meddelar också tillstånd att bedriva lokala digitala ljudradiosändningar.*

Tillstånd att sända närradio enligt 4 kap. meddelas av Radio- och TV-verket.

Tillstånd att sända lokalradio meddelas av Radio- och TV-verket *enligt lokalradiolagen (1993:120).*

Tillstånd att sända lokalradio *enligt 5 kap.* meddelas av Radio- och TV-verket.

Radio- och TV-verket får vidare meddela tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända TV-program eller ljudradioprogram som inte är närradio eller lokalradio. Verket får förena ett sådant tillstånd med villkor enligt 3 kap. 1–3 §§ samt besluta att föreskrifterna i 6 och 7 kap. inte skall tillämpas på sändningar som sker med stöd av ett sådant tillstånd.

Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela tillstånd att sända ljudradioprogram i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller lokalradio. *Tillstånd att bedriva lokala digitala ljudradio-sändningar meddelas också av regeringen.*

Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela tillstånd att sända ljudradioprogram i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller lokalradio.

4 §

Radio- och TV-verket skall upprätta ett register avseende dem som har tillstånd som avses i 2 § eller har anmält sig enligt 3 §. Registret får föras med hjälp av automatisk databehandling. Det får endast innehålla sådana uppgifter som avses i 3 § andra stycket, 6 kap. 9 §, 9 kap. 4–7 §§ *samt 22 § andra stycket och 29 § lokalradiolagen (1993:120).*

Radio- och TV-verket skall upprätta ett register avseende dem som har tillstånd som avses i 2 § eller har anmält sig enligt 3 §. Registret får föras med hjälp av automatisk databehandling. Det får endast innehålla sådana uppgifter som avses i 3 § andra stycket, 6 kap. 9 § *och* 9 kap. 4–7 §§.

3 kap.

1 §

Sändningstillstånd som meddelas av regeringen får förenas med villkor som innebär att sändningsrätten skall utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet skall råda i ljudradion och televisionen.

Ett sändningstillstånd får därutöver förenas med villkor som anges i 2 *och 3 §§ samt 4 § andra stycket.*

Ett sändningstillstånd får därutöver förenas med villkor som anges i 2–4 §§.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***5 kap.****1 §**

Med lokalradio avses andra tillståndspliktiga lokala ljudradiosändningar än sådana som kräver tillstånd av regeringen eller som får ske endast under en begränsad tid enligt 2 kap. 2 § fjärde stycket eller som är närradio.

Bestämmelser om lokalradio finns i lokalradiolagen (1993:120).

2 §

Radio- och TV-verket bestämmer sändningsområdenas omfattning. Härvid skall verket beakta

1. vad som är tekniskt möjligt att nå från sändare med lämpligt läge,

2. hur möjligheterna att ta emot sändningar påverkas på andra håll, och

3. vad som är naturliga lokala intresseområden.

Sändningsområdena skall utformas så att ett stort antal tillstånd kan lämnas. Flera tillstånd kan lämnas för samma sändningsområde.

3 §

När ett sändningsutrymme för ett område blir ledigt skall Radio- och TV-verket kungöra detta. I kungörelsen skall anges sändningsområdets omfattning, sista dag för ansökan och första dag då sändningar får bedrivas med stöd av tillståndet.

4 §

Tillstånd att sända lokalradio lämnas till en fysisk eller juridisk person och omfattar endast ett sändningsområde. Ingen får ha mer än ett sändningstillstånd inom ett sändningsområde, om det inte finns särskilda skäl.

Staten, landsting eller kommuner får inte inneha tillstånd att sända lokalradio, vare sig direkt eller indirekt genom1. företag i vilket ett eller flera sådana subjekt har en del som för dem gemensamt motsvarar minst 20 procent av samtliga aktier eller

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

andelar eller genom avtal har ett bestämmande inflytande, eller

2. ett företag som enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) är ett dotterföretag till ett företag som avses i 1.

5 §

Ett tillstånd att sända lokalradio innebär rätt att bedriva sådana sändningar som kan tas emot med god hörbarhet inom det sändningsområde som anges i tillståndet.

Sändningstillståndet får förenas med villkor enligt 10 och 11 §§.

6 §

Varje tillståndsperiod skall vara fyra år. Den första perioden skall dock vara tre år och räknas från och med den 1 januari 2002. Ett tillstånd gäller till utgången av den tillståndsperiod under vilken tillståndet meddelats.

7 §

Om två eller flera sökande finns till ett ledigt sändningsutrymme när ansökningstiden har gått ut, skall Radio- och TV-verket ge sökandena möjlighet att före en viss dag samordna ansökningarna. Om det efter den dagen fortfarande finns två eller flera sökande till ett ledigt sändningsområde, skall verket besluta om fördelning av tillståndet i enlighet med 8 §.

8 §

När det finns två eller flera sökande till ett ledigt sändningsutrymme skall Radio- och TV-verket sträva efter en fördelning av sändningsutrymmet som medför att sändningarna i hög grad utgörs av eget material och program med lokal anknytning.

Vidare skall verket sträva efter att

dominans över nyhetsförmedling och

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

opinionsbildning motverkas och att möjligheterna till mångfald tas till vara. Därvid skall beaktas om sökanden

1. ger ut en dagstidning eller sänder radio eller television i sändningsområdet,

2. genom aktie- eller andelsinnehav eller avtal ensam har ett bestämmande inflytande över ett företag som avses i 1, eller

3. är ett företag i vilket någon som avses i 1 eller 2 ensam har ett bestämmande inflytande.

Radio- och TV-verket skall vid fördelningen också beakta sökandens finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva verksamheten varaktigt med god kapacitet och kvalitet.

Med eget material avses program som har tillkommit enbart för den egna verksamheten och som bearbetats redaktionellt.

Med dagstidning avses en allmän nyhetstidning av dagspresskaraktär, som normalt kommer ut med minst ett nummer varje vecka.

9 §

Om det bara finns en sökande till ett ledigt sändningsutrymme, skall Radio- och TV-verket underrätta denne om att tillstånd kommer att meddelas om avgift enligt lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område betalas inom två veckor från det att underrättelsen skickas ut.

Om sökanden fullgör vad som anges i första stycket, skall denne meddelas tillstånd. Annars förfaller ansökan.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**10 §*

Ett sändningstillstånd får förenas med villkor som avser skyldighet att

- 1. sända program i en viss del av sändningsområdet eller som når en viss del av befolkningen inom området,*
- 2. sända under en viss minsta tid,*
- 3. använda en viss sändningsteknik och att samarbeta med andra tillståndshavare i tekniska frågor, och*
- 4. använda en viss teknik för sådan inspelning som avses i 9 kap. 8 §.*

11 §

Sändningstillståndet får även förenas med villkor som avser skyldighet att

- 1. inte förändra ägarförhållandena och inflytandet i företaget mer än i begränsad omfattning,*
- 2. sända en viss mängd eget material, och att*
- 3. sända en viss mängd program med lokal anknytning.*

Första stycket gäller inte i fall som avses i 9 §.

12 §

Innan Radio- och TV-verket meddelar beslut om tillstånd skall den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som myndigheten avser att förena med tillståndet.

13 §

Om en tillståndshavare senast sex månader före tillstandsperiodens utgång begär förlängning av sitt sändningstillstånd skall detta förlängas med ytterligare en tillstandsperiod, om inte

- 1. det finns grund för återkallelse av tillståndet enligt 11 kap.,*
- 2. tillståndshavaren väsentligen brutit mot villkor som enligt 10 eller 11 § förenats med sändningstill-*

Nuvarande lydelse

ståndet,
Föreslagen lydelse

3. tillståndshavaren väsentligen brutit mot bestämmelsen om eget material i 6 kap. 7 a § och det inte finns särskilda skäl för att tillståndet skall förlängas.

Ett tillstånd skall inte heller förlängas om förändringar i tekniken eller i användningen av radiofrekvenser på grund av internationella överenskommelser som Sverige anslutit sig till medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle meddelas.

Om Radio- och TV-verket inte avser att medge förlängning skall verket, senast fyra månader före tillståndsperiodens utgång, meddela tillståndshavaren att tillståndet inte kommer att förlängas.

Som tillståndshavare i denna bestämmelse skall anses också den vars sändningsområde efter ändrad indelning enligt 14 § genomgått endast sådana förändringar att sändningsområdet framstår som väsentligen detsamma som före den ändrade indelningen.

14 §

Radio- och TV-verket får besluta om en ändrad indelning av sändningsområden vid utgången av en tillståndsperiod. Om en berörd tillståndshavare motsätter sig förändringen, får den vidtas endast om förändringar i tekniken eller i användningen av radiofrekvenser på grund av internationella överenskommelser som Sverige anslutit sig till medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle meddelas.

Beslut om ändrad indelning av sändningsområden får inte fattas senare än sex månader före tillståndsperiodens utgång.

Radio- och TV-verket skall för varje sändningsområde som ingår i den nya indelningen senast sex må-

Nuvarande lydelse

*nader före utgången av den löpande
Föreslagen lydelse*

*tillståndsperioden meddela särskilt
beslut om vem som skall anses som
tillståndshavare. Om ingen kan anses
som tillståndshavare skall tillstånd
för sändningsområdet kungöras
ledigt. Kungörelse får ske först sedan
beslutet vunnit laga kraft.*

15 §

*Har Radio- och TV-verket med-
delat beslut enligt 14 § tredje stycket
första meningen om att någon skall
anses som tillståndshavare, får ver-
ket medge denne att sända efter
tillståndsperiodens slut i avvaktan på
att beslutet vinner laga kraft. Sådant
medgivande skall lämnas för ett visst
sändningsområde för en viss tid.*

16 §

*Ett tillstånd får överlåtas om Ra-
dio- och TV-verket medger det. Så-
dant medgivande skall inte lämnas
om*

*1. förvärvaren enligt 4 § andra
stycket inte skulle kunna få tillstånd
att sända lokalradio, eller*

*2. förvärvaren redan har tillstånd
att sända lokalradio i samma sänd-
ningsområde, direkt eller indirekt
genom företag i vilket förvärvaren
har del som motsvarar minst 20
procent av samtliga aktier eller
andelar eller genom avtal ensam har
ett bestämmande inflytande.*

*Överlåtelse skall heller inte med-
ges om det medför en påtaglig
minskning av mångfalden i medieut-
budet inom sändningsområdet.*

*Om det finns särskilda skäl kan
Radio- och TV-verket medge att
överlåtelse sker trots att förvärvaren
redan har tillstånd i sändningsområ-
det.*

*Om verket inte medger överlåtel-
sen, är den utan verkan.*

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**17 §*

Den som förvärvar ett tillstånd övertar överlåtarens rättigheter och skyldigheter enligt denna lag såvitt avser tiden efter beslutet om medgivande.

Om ett föreläggande enligt 10 kap. 9 § 1, 2, 9 och 10 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den nye innehavaren. Radio- och TV-verket skall i samband med att det medger överlåtelsen underrätta den nye innehavaren om detta. Om underrättelse inte skett gäller inte föreläggandet mot denne.

18 §

Om en tillståndshavare begärt att hans tillstånd skall återkallas, skall tillståndet anses ha upphört att gälla den dag en sådan begäran kom in till Radio- och TV-verket eller den senare dag som tillståndshavaren angett.

19 §

Om en tillståndshavare försätts i konkurs eller träder i likvidation upphör hans tillstånd att gälla.

20 §

Om en tillståndshavare avlider upphör hans tillstånd att gälla tre månader efter dödsfallet. Har en ansökan om medgivande till överlåtelse av tillståndet kommit in till Radio- och TV-verket innan tillståndet upphört att gälla skall den prövas enligt 16 §.

6 kap.*7 a §*

I lokalradio skall eget material sändas under minst tre timmar varje dygn under tiden 06.00–21.00.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**7 b §*

Varningsmeddelanden som är av vikt för allmänheten och som skall skydda människor, egendom eller miljö skall sändas kostnadsfritt i lokalradio, om en myndighet begär det.

9 kap.*7 §*

På begäran av Radio- och TV-verket skall den som fått tillstånd av regeringen lämna upplysningar om sådana innehav av aktier eller andelar eller ingångna avtal som medför att han eller hon har inflytande i ett annat företag med sådant tillstånd. Vidare skall på begäran av Radio- och TV-verket ett företag som är tillståndshavare lämna uppgifter om sådana innehav av aktier eller andelar eller ingångna avtal som innebär att någon ensam har ett bestämmande inflytande i företaget.

På begäran av Radio- och TV-verket skall den som fått tillstånd av regeringen lämna upplysningar om sådana innehav av aktier eller andelar eller ingångna avtal som medför att han eller hon har inflytande i ett annat företag med sådant tillstånd. Vidare skall på begäran av Radio- och TV-verket ett företag som är tillståndshavare lämna uppgifter om sådana innehav av aktier eller andelar eller ingångna avtal som innebär att någon ensam har ett bestämmande inflytande i företaget. *Motsvarande gäller i fråga om den som har tillstånd att sända lokalradio.*

10 §

På begäran av Granskningsnämnden för radio och TV skall den som fått tillstånd att sända lokalradio lämna uppgifter som är nödvändiga för nämndens bedömning om sända program stämmer överens med denna lag och de villkor som har meddelats för sändningarna.

11 §

Den som fått tillstånd att sända lokalradio skall årligen till Granskningsnämnden för radio och TV redovisa hur de skyldigheter som avses i 5 kap. 11 § första stycket 2 och 3 har uppfyllts.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***Straff och särskilda avgifter, m.m.****10 kap.****9 §¹⁰**

Den som åsidosätter de bestämmelser som anges i denna paragraf får föreläggas att följa bestämmelserna. Ett föreläggande får förenas med vite. Detta gäller bestämmelser om

1. närradiosändningarnas innehåll (6 kap. 6 och 7 §§),

1. närradiosändningars och lokalradiosändningars innehåll samt skyldighet att i lokalradio sända eget material och program med lokal anknytning (5 kap. 11 § 2 och 3, 6 kap. 6, 7 och 7 a §§).

2. beteckningar (6 kap. 9 §),

3. sändningsplikt eller skyldighet att tillhandahålla kanal för lokala kabelsändarföretag (8 kap. 1, 2 och 4 §§),

4. skyldighet att lämna vissa upplysningar till Radio- och TV-verket (9 kap. 4–7 §§),

5. skyldighet att lämna inspelning (9 kap. 8 §),

6. skyldighet att lämna upplysning om sändningstider i närradio (9 kap. 9 § första stycket),

7. skyldighet att lämna upplysningar om programinnehåll (9 kap. 9 § andra stycket), eller

8. varning (6 kap. 2 §).

7. skyldighet att lämna upplysningar om programinnehåll (9 kap. 9 § andra stycket),

8. varning (6 kap. 2 §),

9. skyldighet att lämna uppgifter till Granskningsnämnden för radio och TV (9 kap. 10 §), eller

10. skyldighet att årligen rapportera till Granskningsnämnden för radio och TV (9 kap. 11 §).

Föreläggande enligt första stycket 1, 2 och 5–8 får meddelas av Granskningsnämnden för radio och TV. Föreläggande enligt första stycket 3–6 får meddelas av Radio- och TV-verket. Föreläggande enligt första stycket 5 och 6 får även meddelas av Konsumentombudsmannen.

Föreläggande enligt första stycket 1, 2 och 5–10 får meddelas av Granskningsnämnden för radio och TV. Föreläggande enligt första stycket 3–6 får meddelas av Radio- och TV-verket. Föreläggande enligt första stycket 5 och 6 får även meddelas av Konsumentombudsmannen.

¹⁰ Senaste lydelse 1998:1713

11 kap.**1 §***Nuvarande lydelse*

Ett tillstånd att sända ljudradio- eller TV-program skall återkallas på begäran av tillståndshavaren. Ett sådant beslut får också återkallas enligt vad som anges i 2–4 §§. Beslut om återkallelse enligt någon av dessa paragrafer får meddelas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.

Föreslagen lydelse

Ett tillstånd att sända ljudradio- eller TV-program skall återkallas på begäran av tillståndshavaren. Ett sådant beslut får också återkallas enligt vad som anges i 2–5 §§. Beslut om återkallelse enligt någon av dessa paragrafer får meddelas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.

5 §¹¹

Tillstånd att sända lokalradio får återkallas om

1. tillståndshavaren inte inlett sändningsverksamheten inom sex månader efter tillståndets början,

2. tillståndshavaren inte utnyttjat rätten att sända eller sänt endast i obetydlig omfattning under en sammanhängande tid av minst fyra veckor,

3. tillståndshavaren väsentligt brutit mot någon av föreskrifterna i 6 kap. 4 § samt 7 kap. 1–3, 5, 8 och 9 §§, eller

4. domstol funnit att ett program innefattat ett yttrandefrihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten.

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillstånd från Radio- och TV-verket, över mer än ett tillstånd i ett sändningsområde, direkt eller indirekt genom företag i vilket förvärvaren har del som motsvarar minst 20 procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande, får det eller de tillstånd återkallas som har meddelats efter det första tillståndet.

Har Radio- och TV-verket medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan har tillstånd att sända lokalradio i samma sändningsområde, direkt

¹¹ Tidigare 5 § upphävd genom 1998:1713.

Nuvarande lydelse

eller indirekt genom företag i vilket
Föreslagen lydelse

tillståndshavaren har del som motsvarar minst 20 procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal ensam har ett bestämmande inflytande, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelse grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen skall då avse det eller de tillstånd som överlåts.

Om staten, landsting eller kommuner innehar ett tillstånd att sända lokalradio på det sätt som anges i 5 kap. 4 § andra stycket skall verket återkalla detta tillstånd.

13 kap.**1 a §**

Beslut av Radio- och TV-verket om lokalradio får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om det gäller beslut om att

1. avslå ansökan om tillstånd,
2. inte medge överlåtelse av tillstånd,
3. inte förlänga ett tillstånd,
4. återkalla ett meddelat tillstånd,

och

5. någon enligt 5 kap. 14 § tredje stycket skall anses som tillståndshavare.

Mål om överklagande av beslut som avses i första stycket 1 och 4 skall handläggas skyndsamt.

Beslut som avses i första stycket 2–4 gäller omedelbart om inte något annat förordnas.

3 §¹²

Beslut av Granskningsnämnden för radio och TV eller Radio- och TV-verket om förelägganden som har förenats med vite enligt 10 kap. 8 §, 9 § första stycket 1–3 och 8 samt 10 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Beslut av Granskningsnämnden för radio och TV eller Radio- och TV-verket om förelägganden som har förenats med vite enligt 10 kap. 8 §, 9 § första stycket 1–3 och 8–10 samt 10 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

¹² Senaste lydelse 1998:1713.

Nuvarande lydelse

Förelägganden enligt 10 kap. 8 §, 9 § första stycket 1 och 2 samt 10 § gäller omedelbart, även om de överklagas.

Föreslagen lydelse

Förelägganden enligt 10 kap. 8 §, 9 § första stycket 1, 2, 9 och 10 samt 10 § gäller omedelbart, om inte något annat förordnas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.
2. Genom lagen upphävs lokalradiolagen (1993:120) och lagen (1995:1292) om tillfälliga bestämmelser i fråga om tillstånd att sända lokalradio.
3. I fråga om sådana sändningar av lokalradio för vilka tillstånd meddelats före den 1 juli 2001 tillämpas de nya bestämmelserna med följande undantag.
  - a) Bestämmelserna om tillstånd i 8 § första stycket och andra stycket första meningen lokalradiolagen tillämpas till utgången av år 2008. Ett tillstånd skall dock inte förlängas om det finns grund för återkallelse av det.
  - b) Bestämmelserna om sändningars innehåll i 22 § första stycket samt, såvitt avser brott mot denna paragraf, 30 § lokalradiolagen tillämpas till utgången av år 2008.
  - c) Tillstånd att sända lokalradio får inte återkallas enligt 11 kap. 5 § första stycket 3 eller 4. I fråga om förvärv av tillstånd som har skett före den 1 juli 2001 tillämpas 28 § andra stycket första meningen lokalradiolagen i stället för 11 kap. 5 § andra stycket.
  - d) Bestämmelserna om sanktioner i 31a–31e §§ lokalradiolagen tillämpas i fråga om sådana sändningar av lokalradio på vilka den lagen är eller har varit tillämplig.
  - e) Bestämmelserna om överklagande m.m. i 38 och 39 §§ lokalradiolagen tillämpas i ärenden som väckts hos Granskningsnämnden för radio och TV eller Radio- och TV-verket före den 1 juli 2001.
4. Förelägganden som meddelats enligt 29–31 §§ lokalradiolagen gäller som om de meddelats enligt motsvarande nya bestämmelser.